



MUDr. Anna Záborská  
Splnomocnenkyňa vlády SR  
pre ochranu slobody  
vierovyznania alebo presvedčenia  
Národná rada Slovenskej republiky  
Námestie Alexandra Dubčeka 1  
812 80 Bratislava 1

V Bratislave na sviatok svätého Willibrorda z Utrechtu dňa 7. novembra 2021

Vec: **Otvorený list starokatolíčov a starokatolíkov Utrechtskej únie na Slovensku Anne Záborskej: Zasad'te sa za zmenu zákona o registrácii cirkví**

Vážená pani Záborská,

obraciame sa na Vás ako na splnomocnenkyňu vlády Slovenskej republiky pre ochranu slobody vierovyznania alebo presvedčenia, pretože podľa nášho názoru aktuálne platná legislatíva, najmä zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, porušuje slobodu vierovyznania alebo presvedčenia. Konkrétne, podľa § 12, písm. d) spomenutého zákona sú nevyhnutnou podmienkou registrácie „čestné vyhlásenia najmenej 50 000 plnoletých členov (...) o tom, že sa hlásia k cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, (...), s uvedením ich mien, priezvisk, trvalého pobytu a rodných čísel“. Zároveň podľa § 4, ods. 4 zákona „štát uznáva len tie cirkvi a náboženské spoločnosti, ktoré sú registrované“.

Toto ustanovenie tak *de facto* úplne znemožňuje malým cirkvám a náboženským spoločnostiam nadobudnúť čo i len základný právny štandard, ktorým by pred štátom získali adekvátnu právnu formu. Ešte absurdnejšie však je, že spomedzi 18 registrovaných cirkví a náboženských spoločností na Slovensku by podmienku 50 000 členov podľa údajov zo sčítania obyvateľstva v roku 2001 splnili len štyri z nich. K 11 z nich sa prihlásilo menej než 10 000 ľudí a k najmenej registrovanej cirkvi dokonca iba 166 ľudí. V Českej republike pritom na získanie registrácie cirkvi či náboženskej spoločnosti stačí 300 podpisov, v Poľsku 100 a v Maďarsku dokonca iba 10.

## Sme diskriminovaní

Sme presvedčení, že takto nastavené podmienky sú diskriminačné a znemožňujú naplnenie spoločenského poslania tým menšinovým cirkvám a náboženským spoločnostiam, ktoré z historických dôvodov nezískali status registrovaných cirkví na základe § 22 tohto zákona. To je aj prípad našej cirkvi, **Starokatolíckej delegatúry Utrechtskej únie na Slovensku** zastúpenej biskupom – delegátom Medzinárodnej starokatolíckej biskupskej konferencie (IBK) Pavlom Benediktom Stránským, biskupom registrovanej **Starokatolíckej cirkvi v Českej republike**, a jej duchovným, Dr. Martinom Kováčom.

Súčasný právny stav preto považujeme za vážny zásah do našej náboženskej slobody, ktorý nás stavia do nerovného postavenia – a to napriek tomu, že sa hlásime k etablovanej európskej rodine kresťanských cirkví.

## Nejde nám o štátne peniaze, chceme napíňať svoje poslanie

Verejne pritom opakovane deklarujeme, že nám nejde o získanie štátneho príspevku na podporu činnosti cirkví a náboženských spoločností podľa zákona č. 370/2019 Z. z. Od začiatku sa otvorene hlásime k myšlienke finančnej odluky cirkví od štátu a sme hrdí na to, že nie sme závislí na štátnom príspevku.

Naopak, ide nám o priznanie základných práv cirkví a náboženských spoločností, napríklad práva slobodne určovať svoje náboženské učenie a obrady, právo vlastníť a spravovať vlastný majetok, právo poskytovať duchovné a hmotné služby, napríklad uzatvárať manželstvá, prípadne vykonávať duchovenskú činnosť v zdravotníckych a sociálnych zariadeniach. Bez registrácie sa zároveň nemôžeme ani uchádzať o členstvo v Ekumenickej rade cirkví na Slovensku.

## Kto sú starokatolícky a starokatolíci?

Utrechtská únia starokatolíckych cirkví predstavuje etablované cirkevné spoločenstvo založené v roku 1889, ktoré združuje historické starokatolícke cirkvi v Holandsku, Nemecku, Švajčiarsku, Rakúsku, ale aj v Českej republike, Poľsku a Chorvátsku. Cirkvi Utrechtskej únie sú zároveň v plnom sviatostnom spoločenstve s Anglikánskym spoločenstvom, Filipínskou nezávislou cirkvou a evanjelickou Švédskou cirkvou. Oficiálny bilaterálny dialóg vedú s pravoslávnyimi cirkvami, Rímskokatolíckou cirkvou, ako aj s niektorými menšími cirkvami. Cirkvi združené v Utrechtskej únii sú taktiež od počiatku súčasťou Svetovej rady cirkví a Konferencie európskych cirkví.

Štátom registrovaná Starokatolícka cirkev na Slovensku, ktorá v našej krajine pôsobí od roku 1995, v roku 2004 Utrechtskú úniu starokatolíckych cirkví opustila a v súčasnosti má jedinú farnosť v Nitre.

Na Slovensku však stále žijeme aj my, starokatolícki kresťania a kresťanky, ktorí nesúhlasíme s opustením Utrechtskej únie. Vzhľadom na tento kontext sme tak nútení pôsobiť na Slovensku

bez štátneho uznania. Hoci sme sa o to pokúšali, registrované zoskupenie v Nitre s nami odmieta viesť dialóg.

Slovenské spoločenstvo, ku ktorému sa hlásime, a ktoré sa od roku 2015 usiluje o obnovenie starokatolíctva na Slovensku, získalo v roku 2020 status delegatúry Utrechtskej únie. Svoje farnosti s pravidelnými bohoslužbami máme zatiaľ v Bratislave a Trnave, no menšie misijné skupinky veriacich máme aj v iných častiach Slovenska. Keďže sme však stále iba malou komunitou, podľa súčasného znenia zákona neexistuje možnosť, ako by sme sa mohli uchádzať o štátnu registráciu. Počet 50 000 dospelých členiek a členov v súčasnosti nemá ani jedna z etablovaných a historických cirkví Utrechtskej únie v Európe. Sme preto presvedčení, že veľkosť členskej základne nemôže byť hlavným kritériom pre naše uznanie.

## Prosíme, pomôžte nám

Veríme, že z titulu svojej funkcie a v zmysle Štatútu splnomocnenkyne vlády Slovenskej republiky pre ochranu slobody vierovyznania alebo presvedčenia budete našej cirkvi, ako aj ďalším cirkvám a náboženským spoločnostiam, nápomocná, a že pomôžete takej úprave legislatívy, ktorá umožní vyriešiť problémy spomenuté v tomto liste.

V prípade záujmu z Vašej strany sme pripravení stretnúť sa a bližšie Vám priblížiť našu situáciu.

### **Mgr. et Mgr. Martin Kováč, PhD.**

starokatolícky kňaz v Bratislave a Trnave  
a predseda OZ Starokatolíci na Slovensku

### **PhDr. Pavel Benedikt Stránský**

biskup Starokatolíckej cirkvi v ČR  
a biskup – delegát pre Slovensko

### **Mgr. Andrej Mentel, PhD.**

predseda farskej rady v Bratislave

### **Mgr. Silvia Kočanová**

tajomníčka farskej rady v Bratislave

### **Mgr. František Kuminiak, PhD.**

člen farskej rady v Bratislave  
a podpredseda OZ Starokatolíci na Slovensku

### **Mgr. Martin Kolenič**

člen farskej rady v Bratislave

### **Mgr. Lukáš Horvatič**

podpredseda OZ Starokatolíci na Slovensku  
a člen farnosti v Trnave

*Náš otvorený list je zverejnený ako verejná výzva na portáli [www.mojapeticia.sk](http://www.mojapeticia.sk), kde je možné podporiť ho podpisom od 7. novembra 2021, sviatku svätého Willibrorda z Utrechtu, do 10. decembra 2021, Medzinárodného dňa ľudských práv.*